

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 19 MEI 2006 BETREFFENDE DE WINWINLENING, WAT BETREFT DE COVID-19-WINWINLENING

Samenvatting

Een aanzienlijk aantal bedrijven dreigt in solvabiliteitsproblemen te geraken naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Dit ontwerp wenst de kapitaalstructuur en solvabiliteit van de Vlaamse ondernemingen en ondernemers te versterken door de bedragen van Winwinleningen op te trekken en aandeelhouders als kredietgever toe te staan. Tevens wordt voor de toekomst de termijn van de Winwinlening, voorheen 8 jaar, naar keuze van de partijen gebracht op 5 jaar tot 10 jaar. Daarnaast wordt een kader gecreëerd waarbij aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid geven wordt om ter gelegenheid van de COVID-19 crisis bepaalde maatregelen te treffen die betrekking hebben op de verlenging van de duur van de lening alsook op de garantie voor de kredietgever ingeval van wanbetaling en definitief verlies.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. De regelgeving met betrekking tot de Winwinlening wordt thans beheerst door het decreet van 19 mei 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 houdende uitvoering van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening (citeeropschrift: "het Winwinleningbesluit").

De Winwinlening, die een achtergesteld karakter heeft, is een complementair initiatief en instrument ter bevordering van het Vlaamse durfkapitaal. Binnen dit kader kan de kredietnemer goedkoop geld aantrekken. De kredietgever, een natuurlijke persoon die handelt buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, van zijn kant heeft in geval van wanbetaling een garantie van het Vlaamse Gewest ten belope van 30 % van het verloren gegane kapitaal in de vorm van een éénmalig belastingkrediet.

2. Sinds de invoering van de regelgeving kent deze vorm van leningen een stijgend succes.

In de voorbij jaren werd de regelgeving bijgeschaafd. Het optrekken van het ontleende bedrag van 50.000 euro tot 100.000 euro in 2010 en tot 200.000 euro in 2013, was een van de meest in het oog springende wijzigingen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. Uit de Vlaamse conjunctuurnota van het departement EWI (mei 2020) blijkt dat de ERMG-enquête¹ van 24-30 april 2020 aangeeft dat 34% van de ondernemingen

¹ ERMG perscommuniqué, 1 mei 2020 'Omzetverlies van Belgische ondernemingen verkleint wat maar verhoogde faillissementsrisico's wijzen op permanente schade in bepaalde bedrijfstakken

liquiditeitsproblemen ondervinden en dat 9% van de ondernemingen een faillissement 'waarschijnlijk' of 'zeer waarschijnlijk' achten. De hogere faillissementsrisico's wijzen op het gevaar dat de coronacrisis permanente schade berokkent aan het Vlaamse economische weefsel. Het is aangewezen om het instrument Winwinlening uit te breiden en te versoepelen. Door het achtergestelde karakter van de lening versterkt de Winwinlening de kapitaalstructuur van de kmo's.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

4. De Vlaamse Regering wil met de wijzigingen aan het decreet en het besluit en de invoering van een specifiek COVID-19-crisisbesluit het vrijmaken van de gelden op de Vlaamse spaarrekeningen ten voordele van de Vlaamse bedrijven stimuleren.

5. De voorgesteld aanpassingen voor het bereiken van dit doel zijn:

- a. Vrijwillig verlengen van de looptijd van de leningen die geregistreerd zijn voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wijzigingsdecreet en die aflopen in 2020 met maximum twee jaar wordt toegestaan. Dit stelt ondernemingen in staat de terugbetaling meer te spreiden of uit te stellen. Het principe van de verschuldigde rente per jaar wordt aangehouden. Het fiscale voordeel van 2,5% wordt uitgebreid tot de totale looptijd van maximum tien jaar.
- b. Voorzien in meer flexibiliteit in de looptijd voor nieuwe Winwinleningen. De looptijd kan variëren tussen de 5 en 10 jaar. Een vervroegde terugbetaling blijft ook mogelijk. Het fiscale voordeel van 2,5% per jaar wordt uitgebreid tot de voorziene looptijd van maximum tien jaar.
- c. Actualiseren van de maximumbedragen om de kmo's meer ademruimte te geven. Het bedrag per kredietgever wordt opgetrokken van 50.000 euro naar 75.000 euro. Het maximum te ontfangen bedrag per onderneming verhogen we van 200.000 euro naar 300.000 euro.
- d. Tijdelijk verhogen van het eenmalige fiscale voordeel bij definitief verlies (voorheen 30 %). Deze hogere waarborg geldt voor alle overeenkomsten die worden afgesloten tussen 15 maart 2020 en 31 december 2021, voor de ganse looptijd.
- e. De voorwaarde dat men geen aandeelhouder mag zijn wordt gewijzigd in: men mag geen houder zijn met meer dan 5% van de aandelen of de stemrechten of van rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van die drempel tot gevolg zou hebben.

Impactanalyse

6. Budgettaire impact

De fiscale minderopbrengsten van de Winwinlening worden aangerekend op het Hermesfonds. Voor de begroting 2020 wordt 6.095.000 euro aan kosten verwacht op basis van een Vlaamse raming.

Hieronder het overzicht van de evolutie van de werkelijke kosten voor de fiscale minderopbrengsten, zowel voor de jaarlijks belastingkrediet van 2,5% als voor de éénmalige vergoeding. Een typisch gegeven is dat de éénmalige vergoeding vaak niet wordt ingeroepen. Op het totale uitstaande saldo is dit een minimale kost (ca 0,1%).

	Raming van jaarlijkse vergoeding	Raming van de éénmalige vergoeding	Totaal
Inkomsten 2006 / Aanslagjaar 2007	43.359 €	3.850 €	47.209 €
Inkomsten 2007 / Aanslagjaar 2008	201.338 €	18.087 €	219.425 €
Inkomsten 2008 / Aanslagjaar 2009	414.333 €	37.656 €	451.989 €
Inkomsten 2009 / Aanslagjaar 2010	629.090 €	54.456 €	683.546 €
Inkomsten 2010 / Aanslagjaar 2011	754.952 €	91.860 €	846.812 €
Inkomsten 2011 / Aanslagjaar 2012	1.179.324 €	141.675 €	1.320.999 €
Inkomsten 2012 / Aanslagjaar 2013	1.934.735 €	202.325 €	2.137.060 €
Inkomsten 2013 / Aanslagjaar 2014	2.896.032 €	186.825 €	3.082.857 €
Inkomsten 2014 / Aanslagjaar 2015	3.683.349 €	473.320 €	4.156.669 €
Inkomsten 2015/ Aanslagjaar 2016	4.330.814 €	310.356 €	4.641.170 €
Inkomsten 2016 / Aanslagjaar 2017	5.441.811 €	317.175 €	5.758.986 €
Inkomsten 2017 / Aanslagjaar 2018	6.232.942 €	396.719 €	6.629.661 €
Inkomsten 2018 / Aanslagjaar 2019	6.995.364 €	322.999 €	7.318.363 €
Inkomsten 2019 / Aanslagjaar 2020	7.647.187 €	184.945 €	7.832.132 €

Bijkomende kostprijs voor het Vlaamse Gewest van deze verruiming speelt op twee manieren: er is de groei van bijkomende dossiers voor achtergestelde leningen en er is het effect van de aanpassingen op evolutie van de toekomstige portefeuille.

We zouden erop rekenen dat de aanpassingen aanleiding geven tot een toename van 250 dossiers voor per jaar (+10%). Het gemiddelde bedrag voor deze leningen zou stijgen en 30.000 euro bedragen (t.o.v. 23.771 euro in 2019). Dan zouden er jaarlijks voor 7.500.000 euro aan bijkomende middelen verstrekt worden.

A./ Voor wat betreft de extra achtergestelde leningen vat onderstaande tabel de kosten samen:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal leningen à 30.000 euro	250	500	750	1000	1250	1500	1750	2000
totaal bedrag	7.500.000	15.000.000	22.500.000	30.000.000	37.500.000	45.000.000	52.500.000	60.000.000
jaarlijks fiscaal voordeel 2,5%	187.500	375.000	562.500	750.000	937.500	1.125.000	1.312.500	1.500.000
1,5% uitval à 30%	33.750	67.500	101.250	135.000	168.750	202.500	236.250	270.000
Totale kost	221.250	442.500	663.750	885.000	1.106.250	1.327.500	1.548.750	1.770.000

De extra dossiers voor leningen staan op kruissnelheid (na 8 jaar; voor de eenvoud blijven we een looptijd hanteren van 8 jaar) voor een extra productie van 60 miljoen euro. De fiscale minderopbrengsten groeien over dezelfde periode. Dit vertegenwoordigt uiteindelijk een extra jaarlijks fiscaal voordeel van 1,5 miljoen euro. Met een geraamde uitval van 1,5% is er ook een fiscale kost voor het definitief verlies van 270.000 euro. Dit brengt de totale extra kost op 1,770 euro vanaf 2027.

B./ De bijkomende kostprijs van het optrekken van de bedragen op de lopende productie is door PMV/z geraamd op basis van de huidige productiecijfers. Op langere termijn zou de evolutie van portefeuille een verhoging van de jaarlijkse kostprijs betekenen van 1,14 miljoen euro op jaarbasis.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd aangevraagd op 13 juni 2020. De Inspectie van Financiën heeft op 15 juni 2020 een gunstig advies verleend.

In haar advies stelt de Inspectie van Financiën dat een totale kost van afgerond 7.9 miljoen euro te verwachten is, in plaats van de geraamde 6.095.000 euro. Gelet op het feit dat de éénmalige vergoeding zelden wordt ingeroepen, werd er bij de raming inderdaad nog geen rekening gehouden met de verhoogde waarborg van 40%. De Inspectie van Financiën preciseert in dat opzicht dat voor de ganse looptijd voor alle Winwinleningen die worden afgesloten tot en met 31 december 2021, de bijkomende budgettaire kost hiervan geraamd kan worden op jaarlijks 110.000,00 EUR.

De Inspectie van Financiën wijst er verder terecht op dat bij een hoger succes dan de prognose van jaarlijks 250 extra achtergestelde leningen, de budgettaire kost inderdaad evenredig zal toenemen boven de bovengeschetste 222.000,00 EUR in

2020 oplopend tot 1.770.000,00 EUR in 2027. Gelet op de huidige crisissituatie werd een jaarlijkse aangroei van 250 achtergestelde leningen een realistisch uitgangspunt geacht voor de raming.

Samengevat besluit de Inspectie van Financiën dat met aanneming van de veronderstellingen dat er jaarlijks (slechts) 250 extra leningen à 30.000 EUR worden verstrekt, de geraamde budgettaire meerkost verbonden aan voorgelegde maatregelen oploopt tot 3,02 miljoen EUR in 2027.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 19 juni 2020. Het begrotingsakkoord wordt verleend op voorwaarde dat:

- de wijzigingen die een definitief karakter hebben, worden gecompenseerd op de beschikbare kredieten binnen het beleidsdomein EWI;
- er een nauwgezette opvolging is waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de leningen afgesloten onder het oude stelsel, de leningen afgesloten onder het nieuwe stelsel en de leningen afgesloten onder het stelsel van de crisisregeling;
- er vervolgens ook transparant wordt gerapporteerd aan de minister van begroting n.a.v. iedere begrotingscontrole.

Enkel de bijkomende uitgaven als gevolg van de tijdelijke crisisregeling kunnen aanleiding geven tot een meervraag, in zoverre zij op transparante wijze werden becijferd en gerapporteerd aan de minister van begroting.

7. Bestuurlijke impact

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

Implementatie

8. Naast de wijzigingen in het bestaande decreet wat betreft de ontleende en geleende bedragen, de versoepeling met betrekking tot de onverenigbaarheidsregeling en de looptijd van de Winwinlening wordt voorzien in een bevoegdheidskader voor de Vlaamse Regering om bijzondere maatregelen te treffen in geval van crisis.

Deze crisismaatregelen hebben betrekking op de verlenging van de bestaande leningen en de aanpassing van het eenmalig belastingkrediet.

9. Deze regeling wordt verder uitgewerkt door de aanpassing van het bestaande Winwinleningbesluit van 20 juli 2006, die het kader verder uittekent.

Omdat de crisis bijzondere maatregelen noodzaakt wordt er gewerkt met een bijzonder crisisbesluit.

10. Daarnaast werden een beperkt aantal verduidelijkingen en aanpassingen aangebracht zonder te raken aan de essentie van de regeling (zie artikelsgewijze bespreking).

11. Teneinde deze maatregelen zo snel mogelijk uitwerking te laten krijgen, treden de wijzigingen aan het decreet in werking de dag na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

Gelet op het gebrek aan consensus tussen de sociale partners, heeft de SERV dd. 29 juni 2020 meegedeeld geen advies uit te brengen.

Het advies van de Raad van State over de COVID-19-Winwinlening werd verleend op 8 juli 2020.

Op basis van artikel 5/7, 1^e lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, moeten ontwerpen van decreet betreffende de gewestelijke opcentiemen en de fiscale maatregelen op de opcentiemen, voor advies aan het Rekenhof worden voorgelegd. Het advies van het Rekenhof werd verleend op 15 juli 2020.

Op basis van voornoemd artikel 5/7, 1^e lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, moeten ontwerpen van decreet betreffende de gewestelijke opcentiemen en de fiscale maatregelen op de opcentiemen, tevens voor advies omtrent de technische uitvoerbaarheid aan de Federale Regering worden voorgelegd. Minister van Financiën De Croo heeft dit advies op 16 juli 2020 verleend.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

12. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

In het eerste lid wordt de verwijzing naar "de coöperatieve vennootschap, vermeld in artikel 350 tot en met artikel 436 van het wetboek van 7 mei 1999 van vennootschappen", als kredietnemer geschrapt gezien de invoering van het nieuwe wetboek van vennootschappen en verenigingen. Deze vennootschapsvorm dient niet specifiek vermeld te worden om als kredietnemer te kunnen optreden. Dienaangaande dient de kredietnemer te voldoen aan aanbeveling 2003/361/ EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 (artikel 2, 5° van het decreet).

In het tweede lid wordt het woord "federale" geschrapt, zonder verdere aanpassing aan de definitie van belastingadministratie.

Artikel 3

In het eerste lid wordt artikel 3, §3, 3° aangepast naar analogie met het nieuw ontworpen artikel 3, §3, 4°.

In het tweede lid wordt de bestaande onverenigbaarheidsregeling in hoofde van de kredietgever herschreven. Het verbod voor de aandeelhouder om op te treden als kredietgever werd hier geschrapt en gewijzigd opgenomen in een nieuw punt 5° van artikel 3, §3 van het decreet (zie derde lid).

In het derde lid werd een punt 5° toegevoegd aan artikel 3, §3. Hierin wordt voorzien dat een aandeelhouder een Winwinlening kan toestaan aan de vennootschap waarin hij, zijn echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner voor maximaal 5% eigenaar zijn van de aandelen of stemrechten, hetzij van rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van die drempel tot gevolg zou hebben. Deze bepaling maakt het – bijvoorbeeld – ook voor coöperanten mogelijk om met de coöperatieve vennootschap waarvan zij vennoot zijn, een Winwinlening te sluiten. Deze drempel is tegelijk voldoende laag gehouden, zodat aandeelhouders die een belangrijke

invloed hebben binnen de vennootschap (in termen van kapitaal of stemrecht) uitgesloten blijven van het toepassingsgebied van de Winwinlening.

De doelstelling van het decreet is om de kapitaalstructuur en solvabiliteit van de Vlaamse ondernemingen en ondernemers te versterken. Dit gebeurt enerzijds door de bedragen van Winwinleningen op te trekken en, anderzijds, door ook kleine aandeelhouders als kredietgever toe te staan. Bedoeling is om mensen die al beperkt aandeelhouder zijn niet nodeloos uit te sluiten van het toepassingsgebied van de Winwinlening als zij de vennootschap ook langs deze weg financieel willen ondersteunen. De uitsluiting blijft wel behouden voor mensen die door de omvang van hun bestaande participatie in de vennootschap of door een familiale of hiërarchische band met de kredietnemer al te nauw betrokken zijn. Door situaties waarbij kredietnemer en kredietgever een te nauwe band hebben, uit te sluiten, wordt de kans op misbruiken kleiner geacht.

Artikel 4

In het eerste lid wordt het principe opgenomen dat een Winwinlening een looptijd kan hebben tussen de 5 jaar en 10 jaar.

In het tweede en derde lid worden de ontleende/ geleende bedragen per kredietgever/ kredietnemer opgetrokken naar 75.000 euro/ 300.000 euro. Deze plafonds gelden op de totaliteit van de openstaande bedragen en niet op de som van het beginkapitaal van de eerder toegestane leningen door de kredietgever of aan de kredietnemer.

In het vierde lid wordt uit uniformiteit met de andere bepalingen (artikel 8, §5, in fine en artikel 9, §5, in fine van het decreet en artikel 10/1, §3 van het besluit) de woorden "in geval van schrapping van ambtswege" vervangen door de woorden "in geval van ambtshalve schrapping".

Artikel 5

In het eerste lid wordt voorzien dat de belastingplichtige (kredietgever) ook het bewijs van de verlenging van de looptijd dient ter beschikking te houden van de belastingadministratie.

Om uniformiteit na te streven wordt in het tweede lid het begrip "fiscale voordeel" gewijzigd in "belastingkrediet".

Artikel 6

In het eerste lid wordt voor de berekening van het jaarlijkse belastingkrediet uitgegaan van het rekenkundig gemiddelde van de openstaande saldi (zie hierboven bij artikel 4) per 1 januari en 31 december, met een maximum van 75.000 euro per kredietgever.

Het tweede en het derde lid behoeven geen verdere uitleg.

Artikel 7

Dit sluit aan bij de bepaling van artikel 4.

Artikel 8

In dit artikel wordt een nieuw hoofdstuk "HOOFDSTUK VI/1 COVID-19 crisismaatregelen" gecreëerd.

Artikel 9

In dit artikel wordt onder het hoofdstuk COVID-19 crisismaatregelen aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid gegeven om ter gelegenheid van de COVID-19 crisis een verlenging toe te staan van de Winwinleningen die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze bepaling geregistreerd zijn en die aflopen in 2020. Deze verlenging, overeen te komen door kredietgever en kredietnemer, mag niet meer

mag zijn dan 2 jaar. Het jaarlijkse belastingkrediet blijft daarbij behouden gedurende de ganse looptijd (zie art. 8, §5 van het decreet). Deze bepaling raakt op geen enkele manier aan de contractvrijheid van de partijen bij de Winwinlening. De Vlaamse Regering wordt enkel de verordende bevoegdheid toegekend om partijen toe te laten om in onderlinge overeenstemming tot een verlenging van hun overeenkomst te besluiten.

De verdere uitwerking gebeurt enerzijds in het Winwinleningbesluit van 20 juli 2006 en anderzijds in een crisisbesluit dat op maat gesneden wordt. Dit crisisbesluit laat de Vlaamse Regering toe om, binnen het gecreëerde decretale kader, terugbetalingsvoorwaarden en modaliteiten te koppelen aan de verlenging van de looptijd van de Winwinlening.

Artikel 10

In dit artikel wordt onder het hoofdstuk COVID-19 crisismaatregelen aan de Vlaamse Regering tevens de bevoegdheid gegeven het percentage van het eenmalig belastingkrediet voor nieuwe Winwinleningen, die worden gesloten na 15 maart 2020 tot op de datum die de Vlaamse Regering bepaalt en ten laatste 31 december 2021, voor de ganse looptijd van die leningen optrekken tot maximaal 40% afhankelijk van de economische noden en budgettaire ruimte. De verdere uitwerking gebeurt enerzijds in het Winwinleningbesluit van 20 juli 2006 en anderzijds in een crisisbesluit dat op maat gesneden wordt. Dit crisisbesluit laat de Vlaamse Regering toe om, binnen het gecreëerde decretale kader, terugbetalingsvoorwaarden en modaliteiten te koppelen aan de verhoging van het eenmalig belastingkrediet.

Artikel 11

Dit artikel voorziet in een snelle inwerkingtreding. De artikelen 6, 7 en 10 die wijzigingen aan het fiscale regime van de Winwinlening inhouden, treden omwille van de technische uitvoerbaarheid hiervan pas in werking vanaf aanslagjaar 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS